

ΑΝΘΡΩΠΟΙ !

Ledenbrief van de
Vereniging Vrienden
Nederland - Tsjechië & Slowakije

Nr. 131 september 1997

COLOFON

Bestuur:

A. Hoogstad voorzitter
Antoniuslaan 33, 3341 GA Hendrik Ido Ambacht
Tel./fax: 078-681 26 03

Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer secretaris
Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag
Tel./fax: 070-325 86 79

A. den Boogert penningmeester
Postgiro rek.nr. 379543 t.n.v.
Ver. Vrienden Nederland-Tsjechië & Slowakije
Tel./fax: 010-420 55 81

Mevr. M. van Dorst Mevr. H. Sugito
D. Klein Breteler K.L. Thio
G. Molenaar J. Vrijhof
G.P.A. Schöpping

Redactie 'AHOJ!':

Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer tel./fax: 070-325 8679
Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag

Mevr. H. Sugito J. Sugito
mevr. J. van Unnik

Ledenadministratie:

Mevr. H.G. v.d. Burg-Meijer
Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag

GTSM

(Genootschap voor Tsjechische en Slowaakse Muziek):
Hans Wallin (voorzitter) tel. 070-327 87 06
Prins Bernhardlaan 21, 2264 CA Leidschendam

Wim Brandse Jacques de Coo

Afdelingen:

Amsterdam: K.L. Thio tel. 020-679 14 23
Rotterdam: A. den Boogert tel. 010-420 55 81
Den Haag: L.M.A. Marcus tel. 070-356 04 88

V.N.T.S.-Filmdienst:

K.L. Thio tel. 020-679 1423
Van Baerlestraat 59, 1071 AR Amsterdam

Info Stedenbanden:

J.M. van Gastel tel. 070-390 11 90

Info Reisdienst:

A. Hoogstad tel. 078-681 26 03

ISSN 1383-0899

*De voorplaat is een houtsnede van
Han Krug - een oom van Peter Krug -
en is getiteld "Oogst".*

Ahoj! Een hartelijk welkom voor onze
nieuwe leden, ingeschreven op:

17/07 Fam. A.C. van der Ree
Brielle
21/07 Dhr. W.C. Kummer
Hilversum
22/07 Mevr. E.S.M. v.d. Kraan
Den Haag
22/07 Dhr. A.G.G. van Asselt
Nijkerk
23/07 Mevr. A. v.Dijk-v.d.Kraan
Oegstgeest
25/07 Fam. F.H.H. Winter
Hilversum
19/08 Fam. A.J. Franklin-de Beun
Amsterdam
27/08 Fam. V. Postma-Kubová-
čová; 's-Hertogenbosch
29/08 Fam. T. van Dellen
Zoelen
28/08 Fam. N. Achterberg-Thie-
rens; Tilburg.

Leden en donateurs ontvangen gratis het verenigings-
blad 'AHOJ'.

Uit het huishoudelijk reglement:

Lidmaatschap

Aanmelding als lid/donateur van de vereniging kan
uitsluitend geschieden door een aanmeldingsformulier
geheel ingevuld en ondertekend aan het bestuur te doen
toekomen.

Zodra de contributiebetaling door het bestuur is ontvan-
gen, ontvangt het lid een lidmaatschapskaart voor het
lopende verenigingsjaar.

De leden zijn verplicht de contributie over enig jaar voor
1 maart van dat jaar te voldoen op een door het bestuur
aangegeven wijze.

Indien een lidmaatschap na 30 juni van enig jaar ingaat,
is het betreffende lid over het nog resterende gedeelte
van dat jaar slechts de helft van de geldende jaarcontri-
butie verschuldigd, met dien verstande dat bij toetreding
als lid in november of december over het dan lopende
jaar in het geheel geen contributie verschuldigd is, mits
de contributie over het volgende jaar wordt voldaan.

Statuten, artikel 5.4:

Het lidmaatschap eindigt door opzegging door het lid,
door het overlijden van het lid of door roeyement van het
lid door de algemene ledenvergadering. Opzegging kan
slechts schriftelijk geschieden, uiterlijk twee maanden
voor het einde van een verenigingsjaar.

VAN DE VOORZITTER

De tijd van de vakanties is nu bijna voorbij. Voor menige lezer betekende dat wellicht een hernieuwde kennismaking met het tweede vaderland.

Een groepje bestuursleden ging erop uit om de Voorjaarsreis 1998 voor te bereiden. Door de overstromingsramp hebben zij lang geaarzeld of zij wel zouden gaan. Want uitgerekend het rampgebied, Moravië, werd als doel van de reis uitgekozen. Het was na Bohemen en Slowakije aan de beurt. Er is daar een aantal steden die een bezoek meer dan waard zijn. Onder hen is een aantal partners van een stedenband met een Nederlandse gemeente.

De "verspieters" zijn uiteindelijk toch gegaan. Zij berichtten dat er op veel plaatsen grote schade is en het water heeft veel modder achtergelaten. De economische schade is aanzienlijk. Op uitgestrekte landerijen is de oogst verloren gegaan.

De nogal alarmerende berichtgeving weerhield veel toeristen te komen, met als gevolg lege campings, hotels en pensions, die onbezet bleven. Men had liever gezien, dat die berichtgeving wat terughoudender geweest zou zijn. Maar dat laat zich in een communicatie-maatschappij niet zo gemakkelijk sturen.

De Nederlandse partners van stedenbanden doen hun best om de ergste nood te lenigen. Dan krijgt het begrip solidariteit hernieuwde betekenis.

Her en der maakt men zich op het eerste lustrum van een stedenband te vieren. Hoorn en De Ronde Venen (Mijdrecht) nodigden ons uit dat mee te maken.

In Hoorn zullen wij in de feestweek onze Najaarsconferentie houden, op 4 oktober a.s. Ik hoop dat veel leden zich zullen melden om er een leerzame en gezellige dag mee te maken. Hoorn is een stad, die op de Nederlandse monumentenlijst op de derde plaats staat. Dat is op zichzelf al voldoende aanbeveling er heen te gaan.

Ik maak het kort, ook vanwege de hoge temperatuur, die meer transpiratief dan inspiratief is.

Ik zie u graag in Hoorn.

Arie Hoogstad

VAN HET BESTUUR

Wettelijke erkenning van de positie van buitenlandse Slowaken door de Slowaakse regering.

De Slowaakse Ambassade deed ons mee dat er per 5 juli 1997 een nieuwe wet is goedgekeurd (wet nr. 70), die het mogelijk maakt voor zogenaamde "buitenlandse Slowaken" oftewel "zahraniční Slováci" om een erkenning te krijgen van hun positie als buitenlandse Slowaak. Dit is mogelijk van belang voor buitenlandse Slowaken van 16 jaar en ouder, die hun Slowaakse nationaliteit (niet te verwarren met staatsburgerschap) of hun Slowaakse etnische afkomst aan kunnen tonen. Aangezien het hier om een ingewikkelde procedure met uitgebreide formulieren gaat, is het het beste als mogelijke belanghebbenden contact opnemen met de heer Rastislav Kubán van de Slowaakse Ambassade in Den Haag.

DANK U !

De VNTS dankt de gulle gevers voor hun bijdragen die zijn gestort ten behoeve van de **Watersnoodramp** in Tsjechië. Er is f 2600,- = bijeen gebracht. De VNTS zal dit bedrag tot f 4000,- = aanvullen en binnenkort de Tsjechische Ambassade aanbieden.

Dank u allen hartelijk voor uw medeleven met het leed dat door natuurgeweld onze vrienden is overkomen en waar u met gulle hand in bent tegemoet gekomen.

Het bestuur

VAN DE REDACTIE

De vakanties zijn voorbij en dat is te merken. Onze leden hebben weer nieuwe energie opgedaan; de rubriek "Van de leden" is dan ook knap vol. Bravo!

Op onze oproep om eens iets opbeurends te verhalen over Slowakije is door Annette Kip uit Nijmegen gereageerd. Zij is als danstherapeute verbonden aan een instelling voor gehandicaptenzorg in Slowakije. Haar bijdrage is interessant maar omvangrijk (5 pagina's). Het past helaas niet in deze 'Ahoj'. Wij willen het evenmin in stukken knippen en als vervolgverhaal publiceren. U houdt het dus tegoed. Annette, alvast bedankt.

Omdat de tijd dringt - en het alweer een tijdje geleden is dat u het las - herhalen we hetgeen in de rubriek "Evenementen" van de vorige 'Ahoj' reeds was aangekondigd.

De kranten die Ed Munck ons zond, had Jan van Gastel ook al gelezen en onmiddellijk verwerkt in de "Knipselmap". Toch fijn Ed, dat je aan ons denkt.

Ons lid uit Zutphen, Zuzana Baakman-Bečková, (zij verzorgt cursussen Tsjechisch aan diverse volksuniversiteiten) is sinds kort beëdigd tolk/vertaalster. Proficiat Zuzana!

Tatra tolk- en vertaalbureau (ons lid R. Kooijman) plaatst een nieuwe advertentie met een opmerkelijke inhoud. Een leuk gebaar; enfin, leest u zelf maar.

Tot gauw - 4 oktober?

Hennie van der Burg

*****
(advertentie)

KARLOVARSKA BECHEROVKA
NU RECHTSTREEKS VAN
IMPORTEUR TE BETREKKEN
MINIMUM AFNAME 1 DOOS
VAN 12 X 0,5 LITER

PRIJS:
f. 17,50 p/FL. INCL. BTW

U KRIJGT DE BECHEROVKA
ONDER REMBOURS THUISGESTUURD
REMBOURSKOSTEN: F. 25,25

VOOR INFORMATIE:
HOBA TRADING B.V.
NUNSPEET
TEL: 0341-252636
FAX: 0341-258607

EVENEMENTEN

Zaterdag 4 oktober: VNTS - Najaarsbijeenkomst te Hoorn

Onze najaarsbijeenkomst zal op 4 oktober in Hoorn plaatsvinden. Dat is de laatste dag van de feestweek ter gelegenheid van het eerste lustrum van de stedenband Hoorn-Príbram.

De plaats van handeling is de Oosterkerk waar we tussen 10.30 en 11.00 uur met koffie worden ontvangen.

In verband met de te bestellen lunches ontvangt een ieder een brief waarop het volledige programma van onze Najaarsbijeenkomst wordt vermeld. Ook het programma van de hele feestweek zullen wij bekend maken middels deze brief.

Op de parkeerplaats bij het station zal voor voldoende ruimte worden gezorgd.

's Avonds is er ook het een en ander te doen en de VNTS-leden zijn van harte welkom.

Wie ook van het avondprogramma wil genieten kan zich in die tussentijd in Hoorn vermaken of lekker gaan eten in het Tsjechische restaurant Bohemen.

Het bestuur zou graag willen weten op hoeveel liefhebbers zij kan rekenen. Wees zo vriendelijk om er een telefoontje of een faxbericht aan te wagen:

tel/fax: 070-325 8679 of 078-68 2603.

Graag tot ziens in het gezellige stadje Hoorn!

H.G.B.

***

Wervelende show in Hoozeveen

In verband met de lengte van het programma is de aanvangstijd van dit folklorefeest gewijzigd. Dit spetterende feest begint al om 19.30 uur.

Vrijdagavond, 26 september zullen in de spiksplinternieuwe schouwburg "De Tamboer" in Hoozeveen de volgende groepen een spetterende folkloreshow geven:

De volksdansgroep Turiec uit onze zusterstad Martin (Slowakije). Deze groep, die tot de allerbeste van Slowakije behoort, brengt een wervelende show van dansen uit heel de republiek.

De kindergroep Dětský Sůbor Turiec, die vóór de scheiding genomineerd stond als één van de beste kindergroepen van heel Tsjechoslowakije. Zij brengen een folklore-programma uit hun eigen streek, het gebied rond de rivier Turiec.

En 'last, but not least': Jeugd- en kinderkoor van de koorschool "Viva la Musica" uit Zuidwolde. Zij behoren tot de vijf beste jeugd- en kinderkoren van Nederland. Zij zijn de gastheren en -vrouwen van de Dětský Sůbor. Zij zetten het muzikale spektakel "The Golden Vanity" van Benjamin Britten op de planken: De ondergang van een Turks piratenschip door een dappere scheepsjongen van het Engelse fregat.

Aanvang 19.30 uur. Kaarten voor deze schitterende avond voor slechts f 15,- aan de kassa van de Tamboer. Kinderen t/m 15 jr half geld. Voorverkoop VVV, Hoozeveen.

Tel. bestellingen: Kerver 0528-265954; Runte 0528-220643.

Fred Runte.

**tsjechrent
cottages**

*Znojmo - Olomouc - Brno - Mor. Třebová - Jeseník - N. Jičín - Praag - Náchod
e.a.*

Vakantie in schilderachtige (wijn of berg) streken.

Kastelen, meren, uitzichten, natuurparken, historische steden, monumenten.

Vrijstaande woningen of appartementen, van 2 tot 32 pers. Vele paardrij(les) accommodaties met uitgebreide mogelijkheden voor zowel de recreatieve als de sportieve ruiter. Hotels en pensions op de mooiste locaties. Woningen aan water, in dorp of stad en in bossen. Kwaliteit en scherpe prijzen door ons directe contact met de verhuurders. Tevens verstrekken wij u informatie over de gebieden. Onze vertegenwoordigsters zijn in de directe omgeving aanwezig. Afwisselende landschappen met helder zwemwater en vele recreatiemogelijkheden.

Info: ma/za. tel. 0527-652830 / 0527-652145. 06-53811752 / 06-52997376. Fax. 0527-652101

REISINFORMATIE

Dit keer een korter bericht dan anders. Allereerst de mededeling dat de Oost-Europa manifestatie in de grote kerk van Deventer niet doorgaat. Om financiële redenen is dit uitgesteld tot 1999.

De stedenband Hoorn-Příbram heeft besloten om in begin 1998 samen met de VNTS een reisinformatiemarkt te organiseren. De juiste datum en locatie moeten op moment van schrijven nog vastgelegd worden. Ik ben hier erg blij mee. Het is de eerste keer dat wij Noord Holland intrekken.

Nu zou ik graag een positief bericht krijgen van een stedenband uit het noorden/oosten en zuiden van ons land. Zo van wij willen ook een reisinfo organiseren. Een telefoontje is reeds genoeg. Bel 020-6628546!!!

Cok Oostveen

NIEUWS VAN DE STEDENBANDEN

Voorburg-Hranice

Er zullen er wel meer zijn: gemeenten die activiteiten in het kader van hun stedenband uitgebreid in de plaatselijke en regionale kranten weten te krijgen. Of misschien is het juist de verdienste van verslaggevers van die bladen, die alert zijn op nieuwtjes over de stedenband in hun aandachtsgebied. In elk geval komt de stedenband van Voorburg met Hranice dikwijls in de publiciteit.

In een weekendblad op 5 juli jl. een voorpaginastuk over het bezoek van een delegatie van gemeenteraad van Hranice aan Voorburg omstreeks 1 juli. Voor het eerst in het zevenjarig bestaan van de contacten was ook een aantal wethouders in Voorburg. Bij een ontvangst in het oude gemeentehuis werden veel hartelijke woorden, over en weer, gesproken. Tevredenheid werd geuit over het feit, dat er veel activiteiten op het niveau van de burgers plaatsvinden. Voor de voorzitter van de werkgroep, die zich vanuit Hranice met de stedenband bezighoudt, was het duidelijk: "De burgers van beide plaatsen brengen zonder de bemoeienis van politici de Europese eenwording in praktijk. Hierbij is het belangrijk jonge mensen in te schakelen. Ik ben ervan overtuigd, dat een verenigd Europa geen illusie is".

De Tsjechische delegatie nam de gelegenheid te baat de zusterstad uitgebreid te verkennen en een flink aantal instellingen en verenigingen te bezoeken, die voor een deel al regelmatig uitwisselingen onderhouden.

De Tsjechen waren nog maar kort terug in hun eigen stad of daar begon de ellende van de watersnood als gevolg van enorme regenval en overstromingen. Op het moment dat een blazersgroep van de Voorburgse muziekvereniging St. Caecilia in Hranice was om enkele concerten te geven. Dat ging nog net. Waarna de groep, Windkracht Tien geheten, door de gastheren met veel moeite naar een nog niet ondergelopen station, ver van Hranice werd gebracht voor de terugreis naar Nederland.

Natuurlijk was het gemeentebestuur van Voorburg vlug op de hoogte van de ramp die de partnergemeente had getroffen. De berichten spraken van anderhalf tot twee meter water, veel schade aan gebouwen en wegen, één dode, veel mensen geëvacueerd. Dadelijk werd een inzamelingsactie op touw gezet en werd besloten dat de gemeente zelf 20.000 gulden zou bijdragen.

Ondertussen verscheen op 18 juli in de Haagsche Courant een groot artikel over de toestand in Hranice, compleet met een foto van een inwoner die bezig is de modder uit zijn huis te

scheppen. Want het water zakte na enige tijd wel weer, maat wat achterbleef was een uiterst wansmakelijke viezigheid, die zich maar moeizaam liet verwijderen.

Korte tijd later werd geschat dat de totale schade in de gemeente Hranice zou uitkomen op zeker 35 miljoen kronen, dus circa 2,2 miljoen gulden. Het gemeentebestuur weet niet waar dat geld vandaan te halen. Veel op stapel staande projecten zullen op de lange baan geschoven moeten worden want het dringend nodige herstelwerk gaat voor.

Op 20 juli wordt in Voorburg bekend gemaakt dat de geldinzameling goed loopt en dat het streefbedrag van f 40.000, = haalbaar is. Dagelijks is er contact met burgemeester Juračka van Hranice. Die kan melden dat de situatie verbeterd is. De regen is opgehouden en de echte watersnood voorbij. De opruimwerkzaamheden vorderen en het herstel is begonnen.

Het eindresultaat van de inzamelingsactie is nog niet bekend gemaakt (25 augustus), maar zeker is dat Voorburg ook in deze voor de partnergemeente zo rampzalige zomer een goede invulling heeft kunnen geven aan het begrip stedenband.

Rijswijk-Beroun

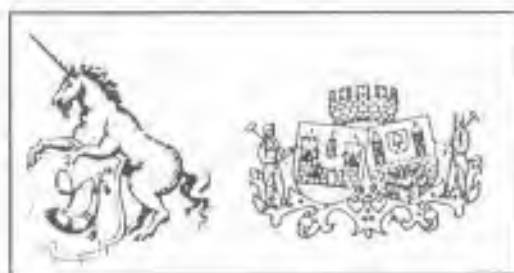
Vanuit Rijswijk ging eind juni een gemeentelijke delegatie samen met leden van de werkgroep stedenband naar zusterstad Beroun om te zien welke ontwikkelingen daar de laatste jaren hebben plaatsgevonden. De fase van verkenning en (nood)hulp is voorbij. De betrekkingen zijn nu vooral gericht op morele ondersteuning en advisering. Dit laatste vooral op economisch, cultureel en toeristisch gebied.

Tijdens het bezoek werd dan ook uitgebreid van gedachten gewisseld met vertegenwoordigers van de gemeente, van sportclubs, Kamer van Koophandel en lokale pers. Aan de burgemeester van Beroun werd een permanente expositie over Rijswijk aangeboden, die op acht grote borden met foto's en teksten (in het Tsjechisch) een beeld geeft van de Nederlandse partnergemeente. Een en ander zal worden opgesteld in de kort geleden gerestaureerde vleugel van het Berounse gemeentehuis. Natuurlijk werden ook bezoeken gebracht aan enkele scholen, een nieuw geopend bejaardencentrum, een jaarmarkt en enkele toeristische trekpleisters in de omgeving. Wethouder Dijkhuizen liet tijdens een interview met een plaatselijke krant weten de gastvrijheid en openheid van de mensen in Beroun opvallend te vinden. Door burgemeester Jvil Besser van Beroun werd benadrukt dat de Rijswijkers goede vrienden zijn en dat goede vrienden altijd welkom zijn. Beroun heeft veel waardering voor de contacten met Rijswijk, die meer betekenen dan die met andere plaatsen waarmee een stedenband bestaat, werd de Rijswijkse delegatie bij herhaling gezegd.

Hoorn-Přibram

Het eerste lustrum van de stedenband wordt, zoals eerder bekend gemaakt, van 27 september t/m 4 oktober gevierd. De Nieuwsbrief van de Stichting Stedenband, editie juli 1997 kondigt als activiteiten al aan een fototentoonstelling over Přibram 1992 en nu, de onthulling van een kunstwerk van een Tsjechische kunstenaar in Hoorn, lezingen en films en de jaarvergadering van de landelijke Vereniging Vrienden van Tsjechië op 4 oktober in de Oosterkerk (terecht gaat het over de najaarsbijeenkomst. J.v.G.).

De Nieuwsbrief is verder grotendeels gewijd aan het bezoek dat 49 inwoners van Hoorn van 28 mei tot 1 juni jl. hebben gebracht aan de zusterstad. Een kleine greep uit het afgewerkte programma: het planten van een zilverlinde in het park van de Europese eenheid, het onthullen van een beeldhouwwerk van de Hoornse Thea van Lier in het plantsoen van de vriendschap, symboliserende de samenhang tussen de beide steden. (Een geschenk van de Stichting Stedenband ter gelegenheid van het eerste lustrum van de stedenband), een rijtoer door Zuid-Bohemen, een bezichtiging van het kasteel in Dobříš en natuurlijk het gebruikelijke vergadercircuit. Om te praten over stages, uitwisselingen en nieuw op te starten contacten. De Nieuwsbrief meldt dat het overleg goed en effectief is verlopen en geeft een overzicht van de in de verschillende disciplines behaalde resultaten.

Znojmo-Harderwijk

Zó en niet andersom staat het op de omslag van het jaarverslag 1996 dat het stedenbandcomité onlangs heeft uitgebracht. Voorzitter Hand van der Veer stelt in zijn Ten geleide.... vast dat er vanuit de burgerij een regelmatig breder wordende belangstelling is, dat er steeds meer individuele contacten komen en het aantal vakanties in Znojmo en omgeving toeneemt.

In het verslag worden de werkzaamheden van het comité op een rij gezet en passeren de activiteiten die hebben plaatsgevonden de revue. Bezoeken over en weer, een reis van 35 Harderwijkers naar de zusterstad (voor een aantal van hen de eerste keer), de kerstkaartenactie, stages, verstrekte toeristische informatie en nog zo een en ander meer.

Ergens in het jaarverslag nog de aantekening dat de kerntakendiscussie binnen het gemeentebestuur van Harderwijk gevolgen zal hebben voor het budget van het stedenbandcomité en wel in negatieve zin. De gedeeltelijke afbouw van de gemeentelijke bijdrage zal echter naar verwachting de werkzaamheden van het comité niet onuitvoerbaar maken, zo wordt aangegeven.

Zoetermeer-Nitra

In de gemeenteraad van Zoetermeer is medio juli jl. enige beroering ontstaan naar aanleiding van berichten in enkele Nederlandse kranten dat de burgemeester van zustergemeente Nitra aanwezig was geweest bij de onthulling van een standbeeld van Jozef Tiso in de buurt van de Slowaakse stad. Zoals bekend, was Tiso tijdens de tweede wereldoorlog de meest vooraanstaande man van het Nazi-Duitsland goedgezinde regime en als zodanig mede-verantwoordelijk voor de deportatie van de Slowaakse joden en zigeuners.

Enkele fractieleiders wilden van B & W van Zoetermeer horen hoe een en ander in elkaar zat alvorens te beslissen over deelname aan een reis naar Nitra in september en de wenselijkheid een grote delegatie uit de zusterstad in november te ontvangen. Een en ander heeft geleid tot een gesprek met ambassadeur Kopaj van Slowakije, die daarbij verklaarde dat Nitra's burgemeester Vladimir Libant slechts op persoonlijke titel aan de onthullingsplechtigheid had deelgenomen. Hiermee is de kous voor de Raad nog niet af. In de loop van september zal de kwestie nader besproken worden. Zeker zal echter ook in aanmerking worden genomen dat in Slowakije eveneens geschokt is gereageerd op het oprichten van het standbeeld in het dorp Čakajovce bij Nitra.

Jan van Gastel

*****

*Restaurant
Bohemen*

Het enige Tsjechische restaurant in Nederland
Vlees- en visspecialiteiten
Appelhaven 26
1621 BC Hoorn, tel. 0229-247692

Taalactiviteiten Slowaaks en Tsjechisch: inventarisatie, informatie.

Alle informatie over taalcursussen Tsjechisch of Slowaaks, privé- en groepslessen, docenten en studiebegeleiders, tolken en vertalers, is zeer welkom bij dhr. D.J.Dragt; hij wil deze op zijn beurt graag doorgeven aan belangstellenden. Ook voor informatie over leermethoden en hun geschiktheid voor zelfstudie kunt u terecht bij:

D.J. Dragt, Einsteinlaan 27,
7904 EA Hogeveen;
tel. 0528-262915.

VAN DE LEDEN

Van *Ed de Munck*/Den Haag ontving de redactie pagina's grote krantenartikelen. Voor zover mogelijk worden deze verwerkt in de rubriek "Van en over". Ook de inzending van *B. Griepink*/België wordt opgenomen bij "Van en over".

Van *Jan Vrijhof*/Rotterdam kregen wij een aardige inzending over posters in Tsjechië.

De bijdrage van *J.P.F. Toor/Nijensleek* handelt over het jongenskoor uit Roden; dat was kiezen tussen "Nieuws van de stedenbanden" of "Muzikale Noten", wij hebben voor de laatste rubriek gekozen, mede omdat het stedenbandennieuws al omvangrijk is.

In deze rubriek volgen de inzendingen van *J. Aafjes/Krommenie*, *S. Kriek/Hilversum* en het knipsel uit Elsevier van Jan Vrijhof.

De familie *R. Kruut-Verhaar*/Den Haag gaat emigreren naar Slowakije. Dit voornemen is al eens behandeld op TV in het programma 'Lief en Leed' en het kwam nu uitgebreid in de Haagsche Courant, inclusief een foto van deze VNTS-leden. Maar Anneke Kruijt schreef ons ook een briefje waarin zij zegt:

"Ik heb een cursus Nederlands/Tsjechisch in de aanbieding voor f 75,00; lesboekjes en cassettebandjes". Tel/fax: 070-3824618. Anneke Kruijt.

***

"NRC Handelsblad besteedde op 5 juni jl. aandacht aan de "wederopstanding" van de Škoda-autofabriek, vernam ik via Ahoj! nr. 130.

Ter completering en nog wat verder teruggaand in de tijd, lees ik in het boekje Autoadvertenties uit de jaren 1890-1940 door Frank van der Heul en uitgegeven bij Elma BV te Rijswijk:

'Emil Von Škoda, telg uit een oud Boheems geslacht, vestigde in 1868 een metaalgieterij in de stad Pilsen. Naast de voortreffelijke bieren, die men daar brouwde, werd de plaats befaamd vanwege haar zware wapenindustrie. Škodovy Závody leverde aan het keizerlijke leger van de Oostenrijkse dubbelmonarchie verdragend geschut en munitie, totdat het land op 11 november 1918 de wapens neerlegde. Škoda kreeg voorlopig een verbod opgelegd om zich met deze tak van industrie bezig te houden, ondanks het feit dat Bohemen na de Eerste Wereldoorlog deel uitmaakte van de nieuwe Tsjechische republiek'."

S. Kriek

***

Blote Bachjes

Duitse componist met 'twintig zonen' moet Tsjechen aanzetten tot voortplanting

Johann Sebastian Bach was niet alleen een gepassioneerd musicus. De Duitse componist/organist leefde zich ook aan de liefde. Resultaat van die laatste bezigheid: twintig kinderen.

Bijna 250 jaar na zijn dood wordt Bachs vermenigvuldigingsvermogen met verve uitgebuit. Langs de Tsjechische straten verrijzen billboards met daarop twintig Bachjes en hun verwekker, met uitzondering van de befaamde pruiken gehuld in de Hof van Eden-tenuue.

De reuzenposters zijn bedoeld om de Tsjechen tot voortplanting aan te sporen. 'Houd op voorzichtig te zijn. Neem, een voorbeeld aan Bach,' staat boven de hoofden van de miniatuurcomponisten geschreven. Terwijl onder hun voeten een alarmerend

Bach geeft met zijn kroost de Tsjechen het goede voorbeeld

de hoofden van de miniatuurcomponisten geschreven. Terwijl onder hun voeten een alarmerend

cijfer wordt gepresenteerd: 'Het Bureau voor de Statistiek waarschuwt: op elk gezin 0.96 kind.' Postbus 51-moralisme op z'n Tsjechisch? Nee. De overheid heeft niets met de campagne van doen. De billboards zijn gecomponeerd door een reclamebureau in Praag, dat voor ruim 250 duizend gulden aan het werk werd gezet door een anonieme opdrachtgever. Dat het sterftecijfer in Tsjechië de laatste jaren het geboortecijfer overtreft, klopt.

Maar een gemiddeld kindertal van 0.96? Dat is onzin, waarschuwt het Bureau voor de Statistiek. Het getal ligt eerder rond 1.7 kind per familie. Een demograaf benadrukt dat Tsjechië daarin mee marcheert in een moderne trend. Bovendien, zegt hij, kent vrijwel elk land dat de moeizame overgang van communisme naar een markteconomie doormaakt een daling van het kindertal.

Het Tsjechische CBS eist dat de Bach-billboards wegens het verfomfaaien van de werkelijkheid uit het straatbeeld verdwijnen. Ook musici hebben zich tegen de campagne gekeerd. 'Smakeloos', vindt klavecimbelspeelster Zuzana Růžicková - die Bach-composities ten gehore brengt - het misbruik van de maestro. Anderen wijzen op geschiedvervalsing.

Op de posters staat vader Bach immers afgebeeld met twintig zonen, terwijl de componist in elk geval ook negen dochters had. Bovendien zou een deel van zijn nazaten op jonge leeftijd zijn gestorven. 'Vermoedelijk', noteerde een verslaggeefster van The Observer droogjes, 'is Tsjechië uit op een beter record'.

***

Oproep

Beste Ahoj-lezers,

Wie van de lezers van Ahoj heeft in zijn Tsjechische kennissenkring, een jong stel, die goed Engels en of Duits spreken, geen eigen woning en werk hebben?

Wij, twee Nederlanders, willen in Tsjechië een motorcamping beginnen en hebben daar twee enthousiaste mensen voor nodig die daar onze zaken willen regelen.

Wat wij vragen is:

- Motorminded
- Serieus
- Engels/Duits sprekend
- Betrouwbaar

Wat wij geven is:

- Woning
- Werk
- Verantwoording
- Zekerheid.

Heeft u in uw kennissenkring personen die aan deze vraag voldoen? Neem dan zo snel mogelijk contact met ons op! Ons adres is:

J. Aafjes, Wilhelminastraat 55, 1561 ZR Krommenie; tel. 075-6285883.

H.G.B.

***

Begin juli ontving de redactie een brief van ons lid Irena Schutte-Jezová, die sinds 1994 in Nederland woont. Zij is op zoek naar werk en hoopt dit via de lezers van Ahoj te kunnen vinden.

Irena spreekt goed Tsjechisch en Nederlands, redelijk Engels en Duits. In Tsjechië heeft zij een MBO-chemie opleiding gevolgd, in Nederland naast de taallessen een cursus Toerisme, waarvoor zij het diploma 'Reisleidster' heeft gehaald. Tot nu toe heeft zij via diverse uitzendbureau's gewerkt, meestal in de horeca of catering. Zij zoekt echter een meer passende, liefst vaste, baan. Gezien haar opleiding en achtergrond iets in het toerisme of iets waarbij zij gebruik kan maken van haar kennis van de Tsjechische en Nederlandse taal.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Irena Schutte-Jezová, Wijnberg 8, 2716 PD Zoetermeer
tel. 079-351 3661

Johannes Sugito

***

Carpooling   Carpooling   Carpooling

Gaat u naar Tsjechië of Slowakije en bent u bereid iemand mee te nemen? Of bent u op zoek naar iemand met een vervoermiddel die naar Tsjechië of Slowakije gaat?

Neem dan contact op met ons lid de heer H. Truin; hij heeft op zich genomen de gegadigden tot elkaar te brengen. De heer Truin is dagelijks telefonisch bereikbaar onder telefoon nr. 020-692 5770

Nagekomen bericht:

De volksdansgroep "Oravan" uit Nižná (Slowakije) geeft twee optredens in Theater "De Noorderbak" in Roswinkel en wel op
Zaterdagavond 11 oktober om 20.00 uur en
Zondagochtend 12 oktober om 11.30 uur.
Wij hopen dat er weer veel mensen zullen komen.

En ook nog dit:

Uit de streek Orava (Slowakije) komt de volksdansgroep "Zuberec", die heel graag een keer wil optreden in Nederland. Zij laten tijdens hun optreden de gebruiken zien die op het platteland nog steeds voorkomen. Tesaamen met hun dansen geven zij een geheel verzorgd optreden.

Is er een plaats in Nederland waar ze kunnen optreden, neem dan contact op met:

Marieka Heijne, Sama Chalúpku 571-17, of met
02743 Nižná, Slowakije

Fam. Heijne, Zuiderdiep 355,
7876 AT Valthermond
Tel. 0599-662409.

TSJECHISCHE PORTRETTE (XXXIX)

De Winterkoning

Toen Elizabeth Stuart, oudste dochter van de Engelse koning James (Jacobus) IV en Anna van Denemarken, in het huwelijk trad met Frederik van de Palts, die toen zijn hof in Heidelberg hield, kon zij niet vermoeden, welk een tragische levensweg er voor haar lag. In 1619 aanvaardde Frederik V de kroon van Bohemen van de opstandige Boheemse edelen, waarna hij openlijk de zijde van de protestanten koos tegen de machtige Habsburgers die Bohemen sedert 1526 regeerden. In de herfst van 1619 toen Frederik en Elizabeth Praag binnenreden, waren er al cynici die verklaarden dat de nieuwe Boheemse vorst niet langer dan één winter in de Boheemse hoofdstad zou verblijven. In feite regeerde hij toch nog ruim een jaar vóór zijn troepen in de tragische slag op de Witte Berg, die het begin was van drie eeuwen Duitse bezetting, definitief zouden worden verslagen. Frederiks eigendommen in Europa werden in beslag genomen en hem restte niets anders meer dan in Holland asiel te vragen, waar een neef van Frederik, onze prins Maurits het echtpaar alle hulp toezegde.

Elizabeth wijdde al haar energie en charme aan de zaak van haar man, de "Winterkoning". Aan haar komst in Nederland herinnert in Rhenen nog een plaque.

Gelukkig waren er enthousiaste jonge prinsesjes, die het echtpaar hun hulp aanboden. Christiaan van Brunswijk, een jonge Duitse prins, schreef op zijn vaandel: "Tout pour Dieu et pour Elle", uiting gevend aan zijn bewondering voor de jonge Boheemse vorstin. Enthousiasme evenwel was niet voldoende. Tegen de Oostenrijkse overmacht was het legertje van Frederik niet bestand. Hij stierf nog als balling in 1632 aan tyfus.

Elizabeth wilde de politieke realiteit echter niet zien. Zij zette de strijd alleen voort, financieel bijgestaan door Karel I en het Hollandse hof. Met overtuiging verdedigde zij haar rechten en die van haar oudste zoon Charles Louis tegenover de Europese vorstenthoven. Intussen namen de moeilijkheden toe. Het Engelse parlement zette de financiële hulp stop.

Toen de dertigjarige oorlog in 1648 eindigde met de bekende Vrede van Münster, hoopte Elizabeth haar laatste jaren in Heidelberg te kunnen slijten. Maar problemen met haar oudste

zoon waren er de oorzaak van dat zij er de voorkeur aan gaf in Den Haag te blijven. Een nieuwe slag trof haar diep. Haar broer koning Karel I werd in Engeland ter dood gebracht. Haar zoon in Heidelberg wilde haar geen toelage meer geven en verontwaardigd schreef zij of hij werkelijk voornemens was haar zonder geld voor kaarsen, zeep en brandhout aan haar lot over te laten.

De dood van Cromwell bracht nieuwe hoop in haar door muizen geteisterde landhuis. Zij nam deel aan de feestelijkheden in Den Haag, waar het herstel van de monarchie in Engeland werd gevierd. In 1662 kreeg zij een nieuw huis in Engeland, maar de daardoor ontstane drukte was haar te veel geworden.

De gemalin van de Winterkoning, in Engeland "Queen of Hearts" genoemd, stierf in februari 1662. De blijvende gevolgen voor de positie van de Tsjechen zijn bekend. Keizer Ferdinand II triomfeerde, de Tsjechische kroon kwam weer voor drie eeuwen in Habsburgse handen en 27 Tsjechische edellieden werden in de oude stad onthoofd acht maanden na de Slag op de Witte Berg. Twaalf van deze hoofden werden als waarschuwing in het openbaar tentoongesteld op de Karlsbrug.

De toren van de Karelsbrug waarop de twaalf hoofden van de opstandige protestantse edellieden als waarschuwing werden gespietst.

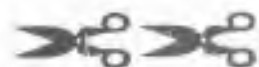
*****

Peter Krug

VAN EN OVER TSJECHIË EN SLOWAKIJE

UIT DE KNIPSELMAP

Van en over Tsjechië

* Onder de titel: "Een zigeunermeisje ontroert niet, in Praag" stond in het weekblad Vrij Nederland van 2 augustus jl. een stuk over een actie die de Nederlandse fotograaf Juul Hondius (26) begin juli in de Tsjechische hoofdstad heeft gevoerd. Als student fotografische vormgeving bezocht hij Tsjechië in 1994 voor de eerste keer. Via een Armeense vriend kwam hij in contact met een zigeunergezin in Kladno en zo maakte hij kennis met "een wereld die door racisme en door een muur van bureaucratie was afgescheiden van het leven van alledag". Hondius was erg getroffen door de slechte positie van de zigeuners en wilde daar iets aan doen. Hij maakte honderden foto's van Roma's "ter registratie" en wilde die "op straat" laten zien. Tsjechische organisaties van mensenrechten gaven echter geen steun, "want die bestreden elkaar feller dan het racisme", zegt de fotograaf. Die uiteindelijk van de Anne Frank Stichting en de Haagse kunstacademie advies en direct hulp kreeg en zo in de gelegenheid was grote affiches, met zijn foto's als basis, te drukken. Met teksten er op als "Tolerantie?" boven een foto van een gewonde jongen of "Schuldig geboren" bij de afbeelding van een jong zigeunermeisje. Standaardtekst onder alle affiches: "Elke dag worden zigeuners geconfronteerd met racisme. Dat is niet de oplossing. Denk na en wees geen racist meer". De posters kregen inderdaad de nodige aandacht. Van verschillende zijden. De reacties waren soms positief, soms negatief. Maar bijna alle affiches waren binnen enkele dagen beklad of van de muur gescheurd. In de media kreeg de actie overwegend positieve respons en de foto van Hondius verscheen in enkele kranten. Met de belangstelling was de fotograaf

blij, met de publiciteit van omtrent zijn eigen persoon niet. Hij was bang op straat herkend te worden en een lesje van skinheads te zullen krijgen. Ook eigen vrienden van Jules Hondius waren met de posteractie soms niet blij. Die zeiden dan: "Ik bèn geen racist, maar zigeuners deugen gewoon niet", aldus de actievoerder.

* Ook kranten als de Volkskrant, de Haagsche Courant en NRC Handelsblad besteedden medio augustus veel aandacht aan de Tsjechische Romaproblematiek. Allemaal berichtten ze over de gevolgen van een door de commerciële TV-zender Nova uitgezonden documentaire over een naar Canada gevlucht zigeunergezin. De verblijfsvergunning was vlot verkregen en ook elke andere gegadigde zou probleemloos aan zo'n papiertje kunnen komen, liet een Canadese advocaat weten. Een bejaarde zigeunerin mocht de documentaire afsluiten met een emotionele oproep: "Kom hierheen. Hier is het leven veel beter dan thuis in Tsjechië, hier is genoeg te eten, er is zelfs werk". Dadelijk begonnen duizenden zigeunerfamilies hun 'emigratie' voor te bereiden. De Canadese ambassade verdronk in de verzoeken om informatie, vluchten van de CŠA naar Canada raakten tot in oktober volgeboekt, inboedels werden te koop aangeboden. Ambassadeur Terry Mooney besloot woordvoerders van de Roma te ontvangen om duidelijk te maken dat op de bonnefooi naar Canada reizen geen zin heeft, omdat het echt niet zo is dat asielaanvragen daar vlot gehonoreerd worden, zoals de Nova-rapportage had gesuggereerd. Ook premier Klaus kwam snel in het geweer. Hij noemde vertrek naar het buitenland geen oplossing. En hij voegde er aan toe dat emigratie ook niet nodig is, omdat er geen reden is Tsjechië te ontvluchten. Volgens de Praagse krant Lidové Noviny was het weer Klaus als vanouds: problemen bagatalliseren, ook als 'de hele wereld' die problemen al lang ziet. Maar de vertegenwoordigers van de Roma waren redelijk tevreden met de instelling van een "secretariaat voor de coördinatie van het zigeunerprobleem" en de spoedige behandeling van een rapport over de Roma in het kabinet. In dat rapport heeft de Raad voor de Nationaliteiten nog al wat aanbevelingen gedaan. Roma-voorman Emil Seuka deed dadelijk een oproep aan zijn mensen niet te proberen naar Canada te emigreren. Jammer voor de Tsjechen die al openlijk hun blijdschap hadden getoond over de verwachte exodus. Er waren zelfs burgemeesters, die hadden aangeboden de aankoop van vliegtickets te subsidiëren! Maar niet alle vooraanstaande zigeuners delen de mening van Emil Seuka. Ondrej Gma bijvoorbeeld liet weten dat zijn volk zich niet zal laten weerhouden uit Tsjechië te vertrekken. Als Canada niet lukt dan maar ergens anders heen, oordeelt hij.

Jan van Gastel

Van en over Slowakije

* De nieuwtjes in de 'Knipselmap' over Slowakije zijn niet erg opbeurend, constateerde Hennie van der Burg, terecht, in het vorige nummer van Ahoj. Het is prettig nu eens een keer wat leukers te kunnen weergeven, nl. een artikel van Harry Muller in de Reiskrant van de Telegraaf van 9 augustus, onder de titel "Ontdekkingsreis door Slowakije". Daarin wordt gesteld dat op Bratislava en de Tatra na het land toeristisch weinig bekend is. Ten onrechte, want er is een prachtige natuur, ook buiten het hooggebergte en veel moois in stadjes en dorpen. Neem bijvoorbeeld Banská Bystrica, deels auto- en fietsenvrij. Ja, ook fietsenvrij, sinds een fietser een voetganger omver heeft gereden! Overal openluchtmusea. In Pribylina is

Malá Studená dolina

Téryho chata

een pronkstuk. Met o.a. een schooltje anno 1920, vol oude foto's en platen. En het kasteel van Liptov is naar het museum overgebracht, compleet met de vellen van ooit geschoten beren op de vloeren. Ook de Lage Tatra wordt aanbevolen. Er komen voor wandelaars en rustzoekers steeds meer gezellige pensionnetjes. Overvloed aan natuurgebieden die nog niet verprutst zijn door zure regen. Eindeloos wandelen en er zijn zelfs aparte fietsroutes, laat Harry Muller weten. Speciaal aanbevolen het beschermde natuurpark Pieniny bij de grens met Polen. Een bijzondere attractie is het varen op vloten die vroeger het vervoer van barnsteen verzorgden. De stuurlieden hanteren een lange stok en moeten examen doen alvorens met een groep op stap te mogen. Tussen steile rotsen en bossen met uit het ijskoude water van de Dunajec opspringende forellen.

De meeste Nederlandse toeristen zitten op een van de vele campings. Ze klagen soms over vuil sanitair, maar verder zijn ze best tevreden. Zeker wat de schitterende natuur betreft. Erg veel Nederlanders heeft de journalist echter niet ontmoet. Hij denkt dat er veel meer zouden moeten komen. De ook in VNTS kringen welbekende Hans de Groot wordt ook nog genoemd, evenals de bij hem te verkrijgen CD-rom met informatie over Slowakije, veel tips en een presentatie van 300 foto's. Bestellingen telefonisch onder 0118-460 823 à f. 29,95, aldus het artikel in de Telegraaf.

"Slowakije is geen achtergebleven gebied" laat het Haagse echtpaar Robert en Anneke Kruyt aan Joke Korving van de Haagsche Courant weten. In die krant, op 15 augustus, alles over hun plannen binnenkort naar Slowakije te emigreren. Tijdens enkele vakanties raakten ze danig onder de bekoring van land en volk. De verpleger bij Thuiszorg en de doktersassistente willen iets heel anders gaan doen, namelijk in Liptovský Mikuláš een taverne beginnen, maar voorlopig gaan zij in Dolný Kubín wonen. Met campings en bezienswaardigheden als ijsgrotten denken ze voldoende klandizie te mogen verwachten voor hun horecabedrijf.

De voorbereidingen voor de emigratie hebben al twee jaren gekost en een dikke tweeduizend gulden. Robert Kruyt verhuult niet dat zijn omgeving weinig begrip voor zijn stap heeft. Zoveel zekerheid opgeven. Maar hij zelf denkt dat het wel zal meevallen. "We zien de toekomst in Slowakije, het is een land in opkomst". Voor zijn vrouw Anneke, die MS patiënte is, zal het zaak zijn ook in het nieuwe land goede medische zorg en begeleiding te vinden. Anneke zelf is optimistisch. "Men kent daar de ziekte", zegt zij. "Alleen de medicijnen die ik gebruik zijn er geloof ik niet bekend. Die zal ik uit Nederland moeten laten overkomen. Maar ik denk dat het klimaat goed voor mij zal zijn".

Jan van Gastel

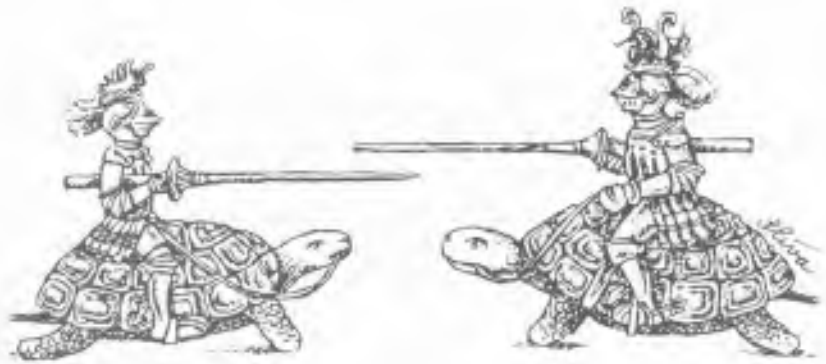
(Ten tijde van het gereedmaken "Uit de Knipselmap" is nog een aantal door leden verzamelde knipsels binnengekomen. Omdat de omvang van de rubriek toch al uitgaat boven de door de redactie vastgestelde norm was verwerking niet meer mogelijk. Voor zo ver de actualiteitswaarde dit toelaat, blijft een en ander liggen voor de Ahoj van oktober. JvG)

* Slowakije - Navo - EU

In Madrid is besloten tot uitbreiding van de Navo met in eerste instantie drie landen: Polen, Tsjechië en Hongarije. Waarom Slowakije niet in aanmerking komt heeft de Amerikaanse ambassadeur in Slowakije, Ralph Johnson, in een toespraak in Bratislava uitgelegd. In Slowakije zijn volgens de ambassadeur op diverse terreinen anti-democratische ontwikkelingen aan de gang. Hij wees op de toenemende centralisatie van de macht, de politieke benoemingen tot op de laagste overheidsniveau's en op de intolerante en onrechtvaardige behandeling van mensen wier mening verschilt van die van de regering. Verder beoordeelde Johnson de verstoring van het referendum van mei als een gebrek aan respect voor de rechtsstaat. En bij het onderzoek naar de misdaden met een politieke achtergrond, zoals de ontvoering van de zoon van de president, de moord op Robert Remias en de bom voor het huis van (ex-)parlements lid Gaulieder, wordt geen enkele vooruitgang gemaakt.

Premier Mečiar heeft daarop ambassadeur Johnson bekritiseerd. Hij zei dat hij minister Madeleine Albright van de V.S. in Madrid heeft gewaarschuwd dat Johnson haar onjuiste informatie over Slowakije verschaftte. Hij beschuldigde Johnson van inmenging in binnenland-

se aangelegenheden en vergeleek zijn rol met die van de Russische ambassadeur Červonenko in Tsjechoslowakije tijdens de Praagse Lente van 1968. President Kováč heeft zich van deze uitspraken gedistantieerd en ze gekarakteriseerd als Mečiar's 'persoonlijke mening'. Dit was aanleiding voor de regering om te verklaren dat de uitspraken van Mečiar wel degelijk de mening van de regering weergeven.

De Europese Commissie heeft aan de lidstaten van de Europese Unie voorgesteld om besprekingen over het lidmaatschap te beginnen met vijf landen. Slowakije is hier niet bij. De redenen hiervoor zijn dezelfde als die waarom Slowakije niet in aanmerking komt voor het lidmaatschap van de Navo. De buurlanden Polen, Tsjechië en Hongarije hebben zich uitgesproken voor toelating van Slowakije tot de Nato en de Europese Unie. Ook kanselier Klima van Oostenrijk vindt het belangrijk dat Slowakije niet geïsoleerd wordt als de EU uitbreidt in oostelijke richting. Premier Tony Blair van Groot Brittannië heeft Slowakije steun aangeboden bij pogingen om aan de toelatingscriteria van de Navo en de Europese Unie te voldoen.

De Slowaakse oppositie heeft de regering verweten volledig te hebben gefaald in het bereiken van de belangrijkste regeringsdoelstellingen. Premier Mečiar vindt het feit dat Slowakije niet wordt uitgenodigd voor de uitbreiding van de Navo en de Europese Unie geen ramp en hij is dan ook niet van plan om af te treden. Wat de Europese Unie betreft is er volgens hem nog tijd tot december, wanneer er definitief wordt beslist met welke landen besprekingen worden begonnen.

* Mečiar over de parlementsverkiezingen.

Onder de leden van de oppositie bevinden zich volgens Mečiar veel mensen zonder karakter. Een overwinning van de oppositie bij de parlementsverkiezingen van volgend jaar zou volgens hem een ramp zijn. De verkiezingen zullen worden gehouden volgens nieuwe regels. Daarbij zal de oppositie geen meerderheid hebben in de verkiezingscommissies en ook zullen de regels voor deelname van de politieke partijen worden gewijzigd. Mečiar vindt het niet nodig om buitenlandse waarnemers bij de verkiezingen uit te nodigen. Hij benadrukte dat de verkiezingen van 1998 een strijd zullen zijn om de macht.

* Overstromingen.

Overstromingen hebben in juli ook in Slowakije veel schade veroorzaakt. Gelukkig zijn er in Slowakije geen mensen verdronken.

* Slowakije geen democratische rechtsstaat meer.

Op verzoek van oppositionele politici was er op 26 augustus een parlementsvergadering. Onderwerp van bespreking zou moeten zijn de intrekking van de motie waarmee vorig jaar de afgevaardigde Gaulieder zijn parlementszetel werd ontnomen. Het Constitutionele Hof had in juli de uitspraak gedaan dat de motie een inbreuk vormde op de grondwettelijke rechten van de heer Gaulieder. In een toelichting voegde het Hof hier in augustus aan toe dat het aan het parlement was om de situatie weer recht te zetten. Op 26 augustus nam echter vrijwel geen van de afgevaardigden van de coalitie moeite om naar het parlement te komen, waarop de zitting werd verdaagd. Hiermee gaven de parlementsleden dus te kennen geen boodschap te hebben aan de uitspraak van het Constitutionele Hof. Dit betekent in feite dat een meerderheid van de parlementsleden zich zelf boven de wet stelt, althans boven de interpretatie die de hoogste recht sprekende instantie daar aan geeft.

*   Achtergronden en gevolgen.

Nadat in 1994 diverse vooraanstaande leden Mečiar's HZDS verlieten waardoor zijn regering ten val werd gebracht, heeft Mečiar een dergelijke ontwikkeling in de toekomst willen uitsluiten. Het is een publiek geheim dat de meeste HZDS-kandidaten voor de parlementsverkiezingen van 1994 een schuldbekentenis van 5 miljoen kronen aan de HZDS en een ongedateerde brief hebben moeten ondertekenen waarin ze afstand doen van hun parlementszetel. Dit staat op gespannen voet met het grondwetsartikel 73 dat zegt dat een afgevaardigde zijn mandaat persoonlijk uitoefent zonder gebonden te zijn aan opdrachten (in Nederland heet dat: 'zonder last of ruggespraak'). Ook Gaulieder heeft zo'n brief ondertekend. Toen Gaulieder vorig jaar uit de HZDS-fractie stapte omdat hij vond dat de beweging haar verkiezingsbeloften niet nakwam, dook plotseling deze brief op, nu voorzien van een datum. Gaulieder ontkende in alle toonaarden, mondeling en schriftelijk, dat hij van plan was om zijn parlementszetel op te geven, maar het parlement nam slechts die ene brief voor kennisgeving aan en ontnam daarmee Gaulieder zijn zetel. Vervolgens explodeerde er een bom voor het huis van Gaulieder waarvan nooit achterhaald is wie hem heeft geplaatst. Gaulieder ging tegen de parlementsuitspraak in beroep bij het Constitutionele Hof dat in juli van dit jaar uitspraak deed en in augustus een toelichting publiceerde (zie boven).

De weigering van de parlementaire meerderheid om de uitspraak van het Constitutionele Hof ter harte te nemen is niet het eerste teken dat men weinig eerbied heeft voor de onafhankelijkheid van diverse democratische instellingen. Reeds in 1994 noemde Mečiar het Constitutionele Hof 'nog zo'n ziek element op het toneel'. De geheime dienst, waarvan een vertrouweling van premier Mečiar directeur is, werkt zonder parlementaire controle. Radio en TV (en volgens velen ook de geheime dienst) worden ingezet in de strijd tegen de tegenstanders van de regering. In het overheidsapparaat werden van hoog tot laag mensen ontslagen en vervangen door aanhangers van de regeringspartijen. Een door de president uitgeschreven en door een onafhankelijke commissie georganiseerd referendum werd door de regering verminkt. Er wordt op een ondoorzichtige manier geprivatiseerd, waarbij het er op lijkt dat de enorme voordelen terecht komen bij personen die nauwe banden hebben met de regering.

Een direct gevolg van het niet eerbiedigen van de uitspraak van het Constitutionele Hof is dat Slowakije de toetreding tot de Navo en tot de Europese Unie voorlopig wel kan vergeten. Dit zal de economische ontwikkeling die tot dusver erg gunstig was (zie volgende bericht) op een negatieve manier beïnvloeden. Het is de vraag of een eerlijk verloop van de parlementsverkiezingen volgend jaar nog wel gewaarborgd is. En de Slowaken zelf krijgen op deze manier een slecht beeld van hoe een democratische rechtsstaat goed kan functioneren.

*   Economische ontwikkeling.

Het bruto nationaal product is vorig jaar in Slowakije gegroeid met 6,9 procent. Hiermee staat Slowakije aan de top van de landen uit de CEFTA (Polen, Tsjechië, Hongarije, Slowakije en Slovenië). In al deze landen daalde de werkloosheid. In Slowakije was de daling het grootst, maar bedroeg de werkloosheid toch nog 10,9 procent. Van alle landen van de CEFTA was de inflatie het laagst in Slowakije, namelijk 5,8 procent.

*   Bezoek Le Pen.

De leider van het Franse Front National, Le Pen, zal in de tweede helft van september een bezoek brengen aan Slowakije op uitnodiging van de coalitiepartij SNS (Slowaakse Nationale Partij). Hoewel de SNS graag had gewild dat Le Pen op hoog niveau zou worden ontvangen, heeft premier Mečiar's partij een ontvangst door de regering of parlement uitgesloten. Ook president Kováč heeft zich kritisch over het bezoek uitgelaten. Oppositiepartijen hebben protestbijeenkomsten aangekondigd. In de eerste helft van september reist de leiding van de SNS af naar Servië, waar het de nationalist Vojislav Šeselj zal steunen bij de parlementsverkiezingen.

*   Verkiezingen en geheime dienst.

In Slowakije worden over een jaar verkiezingen gehouden. Volgens het oppositionele dagblad 'Sme', dat contacten heeft binnen de geheime dienst (SIS), wil de SIS een actieve rol gaan spelen in de verkiezingscampagne. Nu reeds probeert de SIS belastend materiaal te verzame-

len over oppositiele politici en vakbondleiders om die tijdens de verkiezingscampagne te kunnen gebruiken. Zoals bekend is er geen parlementair toezicht op de activiteiten van de SIS, die onder leiding staan van een vertrouweling van premier Mečiar. Velen verdenken de SIS van betrokkenheid bij de ontvoering van de zoon van president Kováč, bij een actie die bisschop Baláž van Banská Bystrica in diskrediet moest brengen, en bij het doorspelen naar de media van berichten die de president en oppositiele politici in diskrediet moesten brengen.

* Ontmoeting Mečiar - Horn.

Op 15 augustus hebben de premiers van Slowakije en Hongarije elkaar ontmoet. Premier Horn heeft aan zijn Slowaakse collega Mečiar een memorandum onverhandigd met negen punten die betrekking hebben op de positie van de Hongaarse minderheid in Slowakije. Er is afgesproken dat de twee premiers elkaar opnieuw zullen ontmoeten na de uitspraak van het Internationale Hof van Justitie over het project Gabčíkovo.

Sytse Knypstra

Verdere scheiding van Tsjechië en Slowakije?

De Europese Commissie heeft op 16 juli aan de Ministerraad voorgesteld onderhandelingen te beginnen met vijf van de tien Centraal-Europese landen, die al een verdrag met de Unie hebben. Zoals we weten zit de Tsjechische Republiek in het bakje met gunstelingen en zijn de Slowaken er uit gevallen.

Waarom is dat zo en is de beslissing definitief?

1. De Historie.

Aan dit Commissie-voorstel zit een lange voorgeschiedenis, waarover Ahoj ook heeft bericht. Om lid te kunnen worden van de Europese Unie moet een land een aanvraag indienen. De Commissie bekijkt dan of het land voldoet aan een aantal voorwaarden. Zo moet de economie van zo een kandidaat-land sterk genoeg zijn om de schok te kunnen dragen (verhevigde concurrentie bijvoorbeeld), moeten de mensenrechten worden gerespecteerd en moeten de nodige wetten worden aangepast. Dit laatste heet in het jargon de "acquis".

Het afgelopen jaar is eerst met de kandidaat-landen een onderzoek gedaan naar deze punten. De landen kregen onder meer een lijst met punten die informeerden naar hoe ver een land was gevorderd met het vrij maken van handel, de privatisering, de rechtszekerheid etc. Deze lijsten met informatie werden in Brussel verwerkt, vergeleken met andere informatie en uiteindelijk leidde dit tot de zogenoemde opinie van de Commissie, die, zoals gezegd, aan de Raad voor een beslissing is voorgelegd.

2. De nabije Toekomst.

De Raad zal zijn beslissing laat in het jaar nemen. De verschillende lidstaten in de Raad zullen alle zo hun eigen ideeën hebben. Zo willen de Scandinavische landen graag dat de drie Baltische staten in het schuitje komen en willen andere liever met wat minder beginnen, zolang allerlei ingewikkelde zaken rond de besluitvorming in de Unie niet zijn geregeld. Beslissen met 25 landen is nog moeilijker dan in Amsterdam beslissen met 15!

Zodra die beslissing van de Raad er is, begint de Commissie met de onderhandelingen, waarbij bijvoorbeeld wordt geprobeerd de overgangstijden voor het in werking treden van wetten en hun uitvoering te regelen. Men verwacht dat het nog wel een paar jaar zal duren voordat de eerste kandidaten kunnen toetreden. Intussen kunnen landen die goed zijn vooruitgegaan in het proces weer worden uitgenodigd om te onderhandelen. Er is dus niets definitief; verre van dat.

3. De opinie over de Tsjechische Republiek .

Politiek is het land klaar met uitzondering van enkele wetten, die de vrijheid van drukpers moeten regelen. Er wordt verwacht dat het land op niet al te lange termijn klaar zal zijn om de concurrentie met "westerse" bedrijven aan te gaan en dat de Tsjechen er in zullen slagen niet alleen maar bulk-producten te maken.

De Commissie had een goede dunk van de economische prestaties van het land, hoewel de laatste tijd het schip is gaan zwabberen. Het systeem van regels voor het handelsverkeer, de stichting van bedrijven en de bank sector is nog niet zoals het moet zijn. Ook de belasting- en douanediens-ten functioneren nog niet optimaal (gelukkig zullen enkelen zeggen) terwijl ook de manier waarop de overheid is georganiseerd nog veel te wensen over laat. De grootste moeilijkheden zullen nog optreden in de energiesector (bv. de gesubsidieerde energieprijzen), de landbouw en vooral ook in het milieu. In de laatste sector zal ook nog veel moeten worden geïnvesteerd.

4. De opinie over Slowakije.

Slowakije is het enige land van de tien kandidaten, dat politiek over de hele lijn faalt. De regering lapt de scheiding der machten aan de laars en houdt geen rekening met de rechten van de oppositie. Wanneer het de regering niet bevalt, dan wordt er gewoon geen rekening gehouden met rechterlijke uitspraken; politie en geheime dienst worden misbruikt. Mensenrechten worden niet toegepast voor zigeuners. Daar staat dan weer tegenover dat de vereisten voor de interne markt worden vervuld en dat de economie het goed doet. Enige verdere wetgeving is nodig voor de douane, openbare aanbestedingen, intellectueel eigendom (copieëren van platen bv.) en telecommunicatie. Het milieu zal, zoals in de andere kandidaat-landen, veel te doen geven. Ook het transport vraagt veel investeringen.

De achterstand op het gebied van sociale bescherming en werkloosheidszorg moet worden ingehaald.

5. Een verder uit elkaar gaan?

Slowakije had zeer wel in de eerste groep kunnen passen. Afgezien van de politieke zaken doet het land het zeker niet slechter dan de burens Hongarije en de Tsjechische Republiek. De angel zit in de politieke rechten en in de mensenrechten.

Het kan echter betekenen dat beide landen zich met verschillende snelheden in Europa zullen integreren, wat op zijn beurt natuurlijk een uit-elkaar-drijven betekent. De Europese Commissie heeft echter aangegeven dat er te allen tijde nieuwe onderhandelingen met nieuwe landen kunnen worden geopend indien de situatie ten gunste veranderd is. Dus, wie weet, hoeft het niet zo'n vaart te lopen. Ook de Raad kan nog allerlei overwegingen in de uiteindelijke beslissing verwerken. Er kan nog veel gebeuren tussen nu en december...

B. Griepink

**VAN URK BEMIDDELT HET GEHELE JAAR UW
VAKANTIE IN GEHEEL TSJECHIË**

**NIEUW AANBOD VAN VAKANTIEWONINGEN IN MORAVIË!
LEUK NIEUW ARRANGEMENT IN PRAAG (vanaf 4 pers. half pension f 42.- p.p. per dag)!
IN HET REUZENGEBOURGTE RUIM AANBOD VAN APPARTEMENTEN (ook reeds voor uw
KERSTVAKANTIE 1997/1998)**

Inlichtingen bij:

**Van Urk, Amsterdam, telefoon 020 - 4193262
telefax 020 - 4193191**

GENOOTSCHAP VOOR TSJECHISCHE EN SLOWAAKSE MUZIEK

Bohuslav Martinů en het Tsjechische verzet in Frankrijk

De vorige keer schreef ik over het Sudetenduitse verzet - dat reeds voor de oorlog gestalte kreeg - in verband met de kunstenaars Louis FURNBERG en Hans Walter SÜSSKIND. Deze keer gaat het over een geheel andere branche van het verzet, nl. de Tsjechische emigranten in Frankrijk en de beroemde componist Martinů.

Frankrijk was een belangrijk toevluchtsoord voor hen die na het verdrag van München in september 1938, of na de bezetting van geheel Tsjechoë in maart 1939 hun vaderland verlieten.

Toen in de herfst van 1939 de oorlog uitbrak, werd er in Zuid-Frankrijk een Tsjecho-Slowaaks leger opgericht, dat aan de zijde van de westelijke geallieerden zou strijden voor de bevrijding. De nog in Parijs verblijvende Martinů onderhield vele contacten met deze groep; hij schreef voor hen o.a. de beroemde "Soldatenmis" (eigenlijk "Polní Mše" = veldmis), die in Nederland vooral bekendheid kreeg door de uitvoeringen van "Die Haghe Sangers", die er in 1951 de première van verzorgden in het gebouw voor Kunsten en Wetenschappen in Den Haag (later zou Martinů voor dit koor de cantate "De berg van de drie lichten" schrijven). Maar Martinů schreef meer voor deze militairen, want er is niet lang geleden een militaire mars ontdekt, en mogelijk zal er nog meer boven water komen, omdat militaire archieven, die vóór 1989 niet toegankelijk waren, dit nu wel zijn. Zo kwamen boven water afleveringen van een tijdschrift "Československý boj" ("Tsjecho-Slowaakse strijd"), waarin artikelen stonden over uitvoeringen van Martinů's muziek in het buitenland (in zijn bezette vaderland waren uitvoeringen verboden), benevens artikelen van Martinů zelf. Ik zal er in een volgende 'Ahoj' op terugkomen, ik heb nl. gevraagd aan relaties deze artikelen in een westerse taal zo goed mogelijk te vertalen, zodat ik vooral het essentiële er dan uit kan lichten (uiteraard dan in het Nederlands).

Dat ik dit nu toch schrijf heeft te maken met het feit, dat ik mijn fans in de VNTS (ik schijn ze te hebben) niet wil teleurstellen - ik hoor ze al zeggen: "staat er niets van Hans in?"

Daarvoor in de plaats dan nu nog wat anders. Van de Tsjechische en Slowaakse militairen in de westelijke geallieerde legers en luchtmacht weten we niet zo veel, waarschijnlijk omdat zij op Nederlands grondgebied (in tegenstelling tot de Polen!) niet zo'n grote rol speelden. Wel in de lucht, hoewel ik er slechts één document van ken, betreffende een vliegtuig dat in onze eerste oorlogswinter tussen Leidschendam en Voorschoten neerstortte. Over de lotgevallen van de Tsjechische bemanning schrijft Bart Rijnhout in zijn boek "Het mysterie van de Wellington L7788" Walburg Pers 1979.

In de R.A.F. heeft ook gediend Bohumil Kaprál, broer van de componist Václav Kaprál, oom van de componiste Vítězslava Kaprálová, die in Zuid-Frankrijk in 1940 zeer jong stierf (haar oom was een der weinigen die bij de begrafenis in Montpellier was).

Overigens worden Václav Kaprál (leerling van Janáček en Novák) en zijn dochter in de huidige CD-productie zeer ten onrechte verwaarloosd. Van Kaprálová is slechts één LP lang geleden verschenen, van Kaprál bijna niets, terwijl hij toch een omvangrijk piano-oeuvre (waaronder 4 sonates, één opgedragen aan Schulhoff!), mooie liederen en strijkkwartetten naliet. Omdat zijn

Bohuslav Martinů (1890-1959)

broer bij de Engelse luchtmacht diende, werd hij geïnterneerd door de Duitsers in Svatobořice, waar hij voor zijn kampgenoten koren schreef en een "Tsjechische mis".

Een volgende keer dan over de artikelen van Martinů in "Československý boj".

Hans Wallin

Janáček's opera "Šárka"

(over het ontstaan van Janáček's eerste theaterwerk)

Janáček gezien door Oldřich Sekora

Degenen die alleen de latere opera's van Leoš Janáček (1854-1928) kennen, worden verrast door de totaal andere wereld die Janáček in zijn eerste opera, "Šárka", schept. Om zich die wereld eigen te maken is het nodig zich in de literaire en muzikale context in te leven die uiterlijk weinig te maken schijnt te hebben met die uit de latere periode.

Janáček's biograaf Viktor Helfert schrijft in 1924: "Janáček's "Šárka" ligt met haar dramatische stijl het meest verbonden aan de stijl van Smetana. (...) Janáček's "Šárka" was in de tijd van haar ontstaan de meest volledige en stilistisch zuivere Tsjechische opera naast "Die Braut von Messina" van Fibich".

De inhoud van de opera, een geschiedenis uit de Tsjechische mythologie, was in de 19e eeuw geliefde stof voor Tsjechische schrijvers, beeldende kunstenaars en musici. Het derde symfonische gedicht uit "Má vlast" van Smetana draagt ook de titel "Šárka" (1887).

Het door Janáček gebruikte libretto is bijna twee decennia ouder dan dat van Fibich en in de tijd dat Janáček het ontdekte, was het al betrekkelijk gemeengoed. De auteur was de leidende figuur in het Tsjechische symbolisme Julius Zeyer (1841-1901), die het op verzoek van Antonín Dvořák schreef. Deze had toen al vijf opera's op zijn naam gebracht.

Bij het ontstaan van het libretto ging Zeyer van een bewerking van het vierde deel van zijn vijfdelige epos "Vyšehrad" uit. De precieze periode van ontstaan van het libretto kennen wij niet, maar het wordt geschat in het jaar 1879.

Dvořák was echter niet tevreden met het libretto. Waarschijnlijk zocht hij in die tijd een operathema dat ook geschikt was voor een buitenlands publiek, dat hij inmiddels met zijn instrumentaal muziek voor zich gewonnen had. Tenslotte zag Dvořák geheel van zijn operaplannen met "Šárka" af. Zeyer wachtte meerdere jaren, totdat hij met het libretto tevergeefs de al zieke Smetana benaderde en tenslotte gaf Zeyer zijn libretto in druk uit. Het verscheen in drie afleveringen om de twee weken in het theatertijdschrift "Česká Thalia" in de maanden januari en februari van 1887.

In "Česká Thalia" las Janáček het libretto van Zeyer. Janáček had eerder in zijn leven geen duidelijke relatie met de opera als genre, maar vanaf 1883 was zijn interesse voor de opera gewekt door de opening van het theater in Brno. Hij recenseerde revue's, en op een goed moment begon hij de muziek voor "Šárka" te schrijven. Tot dat moment was het Janáček's meest belangrijke muziekwerk; Janáček was nog maar drieëndertig jaar en voordien had hij zich bezig gehouden met kamermuziek, kerkmuziek en mannenkoren. Zijn orkestoeuvre beperkte zich tot slechts twee werken voor strijkers.

Tot augustus 1887 werkte Janáček aan de "stemmenpartituur" op Zeyers tekst zoals hij dat met meer werken uit die tijd deed en hij stuurde zijn product naar zijn vriend en raadgever Dvořák ter beoordeling. En wanneer Dvořák al verrast geweest zou zijn door Janáček's werk, gaf hij dat in zijn brief aan de jonge componist niet te kennen. Dvořák bevestigde de ontvangst op 6 augustus, hield zich tot 25 oktober op geen enkele wijze met het stuk bezig en stelde daarna Janáček een ontmoeting voor. Janáček constateerde dat Dvořák's beoordeling over het algemeen goed was. Toch werkte Janáček het werk daarop onmiddellijk en volledig om. Voor hij dat deed verzocht hij Zeyer schriftelijk om zijn toestemming en tevens zijn toestemming om het werk op muziek te zetten.

Maar nu ontstonden de problemen. De twee boze brieven van Zeyer aan Janáček gingen niet in op de 'zwaarwegende' redenen tot een nieuwe bewerking van "Šárka". Misschien hoopte hij tot dat Dvořák de stap zou nemen alsnog "Šárka" te componeren, mogelijkwerwijs wond Zeyer zich nog steeds op over de ongunstige recensie die Janáček over het stuk geschreven had, of stoorde Zeyer de formulering die Janáček in zijn brieven gebruikt had. Zeyer geloofde helemaal niet in een snelle opvoering van zijn werk op het toneel; Janáček voltooide de partituur van de tweede versie van "Šárka" al in de zomer van 1888. Hij schreef twee akten, waarop hij het werk stillegde. Het is heel merkwaardig dat Janáček, hoewel het werk eigenlijk gereed was, hij niet in staat was de relatief zwakke derde akte direct aan het geheel toe te voegen. In die tijd was Janáček begeesterd door de Moravische volksliedfolklore, waaraan hij het merendeel van zijn tijd besteedde. Het zou nog drie decennia duren eer "Šárka" tot een compleet werk zou worden voltooid.

(wordt vervolgd)

*****

Wim Brandse

MUZIKALE NOTEN

Liefhebbers van blaasmuziek opgelet! Hier volgt de agenda voor sept./okt. '97:

Op 20 september is **Moravanka** o.l.v. Jan Slabák te Leens (Gr) ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de Oldkamp Bloazers. Het optreden vindt 's avonds plaats in de sporthal te Leens.

Entree f 15, = /f 17,50. Info: B. Schuitema, tel. 0595-572237.

Op 20 en 21 september speelt **Drietomanka** uit Slowakije in de Groene Jager te Barchem. Info: Gerard Nijkamp, tel. 0573-283888.

Op 3 oktober is **Moravěnka** te Bakel tijdens het "Tiroler Festijn Bakel" in autobedrijf van Lierop, Roessel 2. Entree f 15, = . Info: Jan van Driel, tel. 0492-342327.

Moravěnka is op 4 oktober te Dilsen-Stokkum (B). Info: Jan Stijnen, tel. 045-5314202.

Op 5 oktober is **Moravěnka** te Exel (bij Lochem). Info: Jan Stijnen, tel. 045-5314202.

Op 10, 11 en 12 oktober is **Šohajka** o.l.v. Vojtěch Ducháček in Gorredijk in Cultureelcentrum "De Skans". Op 10 oktober van 20.00 - 24.00 uur en op 12 oktober van 15.00 - 18.30 uur. Info: De Skans, tel. 0513-461647.

Šohajka is op 18 oktober in Essen. Van 21.00 - 01.00 uur in de Heuvelhal tijdens het jaarlijkse evenement. Organisatie "Die Essener Musikanten". Entree Bfrs 200. Info: K. van Geldrop, tel. 0032-36677918.

Café-bistro "De Poal"
ligt aan de rand van het natuurpark
"De Meinweg" in Limburg.

Tsjechische specialiteiten
met de beroemde
uit het vat.

Gezellig tafelen bij Helena en Karel Blaha
Grootestraat 6; 6063 Al Vlodrop.
Tel/fax: 0475-401590. Dinsdag gesloten.

TOLK- EN VERTAALBURO TATRA (OOST-EUROPA)

"And now for something completely different...:"

GRATIS VERTALINGEN

UIT HET TSJECHISCH EN HET SLOWAAKS IN HET NEDERLANDS

Vertaalburo Tatra Oost-Europa wordt regelmatig opgebeld met de vraag om brieven van Tsjechische en Slowaakse vrienden en bekenden te vertalen. Als zulke documenten tegen de gangbare tarieven vertaald worden, kosten ze erg veel. Een brief van uw verre vriend kost dan al gauw 100 à 200 gulden.

Vertaalburo Tatra Oost-Europa organiseert tot het einde van het jaar de volgende unieke actie voor de lezers van AHOJ. Indien u een brief of ansichtkaart of briefkaart of iets dergelijks ontvangt in het Tsjechisch of het Slowaaks, mag u ons een kopie van het document sturen met uw naam, adres en de telefoonnummers (geen mobiele nummers), waar u meestal te bereiken bent. U mag ook een fax sturen. Stuur geen originelen, maar uitsluitend faxen of kopieën. Alles wordt na afhandeling onmiddellijk vernietigd. Vervolgens wordt u dan binnen ongeveer een week opgebeld door Drs. R. Kooijman, beëdigd vertaler Tsjechisch en Slowaaks, of door een medewerker. Wij bellen u op, wanneer het ons uitkomt. Als we u aan de lijn hebben, lezen we u de vertaling 1 keer rustig voor. We gaan de vertaling niet dicteren, zodat u elk woord op kunt schrijven, want dat kost ons te veel tijd.

De verdere voorwaarden:

- * De inhoud moet een privékarakter hebben. De inhoud mag absoluut niet zakelijk zijn. U krijgt dus geen gratis vertalingen van correspondentie van hulporganisaties, stichtingen en huizenverhuurders.
- * De lengte van het document mag maximaal 2 A4-tjes zijn.
- * De tekst moet goed leesbaar zijn; we gaan niks "ontcijferen".
- * Het moeten éénmalige brieven zijn; we gaan niet uw correspondentie met uw Tsjechische of Slowaakse vriendinnetje op gang houden.
- * Vertaalburo Tatra Oost-Europa behoudt zich het recht voor om vertalingen zonder opgaaf van redenen te weigeren.

Tot slot: als u iets terug wilt schrijven in het Tsjechisch of het Slowaaks, kan dat natuurlijk ook. Of als u toch met spoed een Nederlandse vertaling van een privédocument wilt. In dat geval brengen we u echter de normale tarieven in rekening. Winst blijft het belangrijkste doel van de onderneming!

TATRA TRADE & TRANSLATIONS - OOST-EUROPEES (VER)TAALBURO

Knipmolenweg 29
NL-2807 DC Gouda
BTW-nr. NL0905.57694B01
Rabobank Gouda rek. nr. 1169.27968
Gironr. van de Rabobank 34435

Telefoon 0182 - 599144 (* +31-182-599144)
Fax 0182 - 599166 (* +31-182-599166)
GSM 06 - 53140089 (* +31-6-53140089)
Internet tatra@pi.net
K.v.K. Gouda 29038405

ATYS

Wij verlenen allerlei diensten aan Nederlanders die Tsjechië bezoeken of willen bezoeken. Wij begeleiden grote en kleine groepen, individuele personen en ook gehandicapten.

Begeleiden bij zaken doen, bij koop of huur van een huis of grond. Het regelen van een advocaat, notaris, belastingzaken, vreemdelingendienst enz.

Ook een kuurbehandeling in Lázně Bělohrad kunnen wij voor u verzorgen.

Jana Typltová

Sv. Čecha 904

506 01 Jičín, Tsjechië

Tel. & fax 00.420.433.522 979

Te huur in Tsjechië aan de voet van het Reuzengebergte een oude boerderij in oorspronkelijke staat met ca 1ha grond.

Is (na nodige aanpassingen) heel geschikt als recreatie-object.

Inlichtingen: tel. 0182-387076.

POD ZVICINOU
hotel restaurant

Uniek hotel 120 km ten noord-oosten van Praag met Nederlandse leiding.

Door zijn exclusieve ligging is het hotel een prima uitgangspunt voor een onvergetelijke vakantie.

Voor meer informatie:
(en voor al uw vakanties in Tsjechië)

"Hotel Pod Zvicinou"
correspondentie-adres in Nederland:
St. Walburgbuitensingel 14
4001 ML Tiel
Tel. 0344-623 987

ER IS EEN NIEUW TIJDSCHRIFT VOOR U...

Tsjechië! is een kwartaalmagazine dat verslag doet van de laatste ontwikkelingen op het gebied van cultuur, reizen, geschiedenis en business in Tsjechië. Naast boeiende artikelen, interviews en reistips bevat de uitgave terugkerende rubrieken als Kunst Kijken, Stedenbanden, Nieuwsbulletin (informatie van de Nederlandse Kamer van Koophandel in Praag), Legendes & Verhalen, een evenementenkalender en De mening van...

Nummer drie (juli-augustus-september '97) ligt op dit moment in de winkels. Nancy Engelen vertelt over haar eigen hotel in Bílá Třešňna, Albert Gielen verhaalt over de teruggekeerde adel, een korte biografie van Bedřich Smetana, Hans Renner over Swingin' Praag en jazz in Tsjechië en nog veel meer. Een los exemplaar kost in de winkel f6,95 (o.a. bij AKO, Bruna en V&D), een abonnement f24,50.

Voor VNTS-leden hebben we een speciale aanbieding. Voor slechts f19,50 krijgt u de komende vier nummers thuis bezorgd. Oude nummers kunt u los nabestellen door te bellen met onderstaand telefoonnummer.

Bent u geïnteresseerd? Stuur dan een briefkaart m.v.v. naam + abonnement *Tsjechië!* naar: *Tsjechië!* Magazine, Dorpsstraat 27d, 1901 EH Castricum

U kunt ook bellen: (0251) 67 21 36

Het Roder jongenskoor naar Tsjechië

Het jongenskoor uit Roden, partnerstad van Litomyšl, vertrok op 28 juni voor een serie concerten naar Duitsland (Reichshof, Grosslittgen, Heidelberg), Luxemburg (Consdorf en Berdorf) en naar Tsjechië - op uitnodiging van het Smetana-festival in de partnerstad.

We kwamen op de 3e juli daar aan en werden gehuisvest in een internaat, waar voorheen het Russische leger onderdak had gevonden. Overigens zag dit er eenvoudig doch schoon uit.

Vrijdag de 4e reisden we naar Hradec Králové voor een ontmoeting met onze koorvrienden van BONI PUERI, werden daar bij gastouders ingekwartierd en gaven 's avonds een gemeenschapelijk concert in een barok-kerk in het centrum. Ondanks de vakanties en ook ondanks het feit dat Boni Pueri nog maar net

een dag terug was van een tournee in Zwitserland, waren er toch zo'n 70 Tsjechische jongens die een deel van het concert verzorgden, onder leiding van hun dirigent Pavel Horák. Toen kwam het RJK aan de beurt en er werd met meer dan gewoon enthousiasme gezongen. Tot slot deden de twee koren samen een Tsjechisch lied en een spiritual, zonder repetitie vooraf, maar het klonk hartverwarmend en ontroerend mooi.

Zaterdag was de grote dag in Litomyšl, want daar was de hele reis in feite mee en om begonnen, het 39e internationale opera-festival. In de "Cathedral of the raising of the Holy Cross" (Kapitulní chrám Povýšení sv. Kříže) een stampvolle (volledig uitverkochte) kerk, waarvan het koor nog in de steigers staat, het koor van de kerk wel te verstaan. Dit gold niet voor het optredende Roder koor, want ondanks de vermoeiende en spannende dagen die aan dit concert vooraf gingen, zongen jongens en jongemannen de sterren van de hemel, onder de bezielende leiding van dirigenten Bouwe en Peter Dijkstra en begeleid door organist/pianist Euwe de Jong. Vanaf 26 juni waren er al bijna dagelijks prachtige uitvoeringen geweest in het kader van dit festival: Purcell's "Dido and Aeneas", Smetana's "The devil's wall", Mendelssohn's "Eileija", Mozart's "Idomeneo", Donizetti's "Lucia di Lammermoor" en nog veel meer recitals en concerten.

Zondagmorgen vertrokken we vroeg naar Praag voor een excursie vanaf de Burcht naar het centrum via de Karlsbrücke en het laatste concert in de kerk van de H. Antonius aan de Strossmayerovo náměstí. De uitgenodigde Nederlandse vereniging liet het afweten en schitterde door afwezigheid, maar voor een klein en enthousiast publiek overheerste het tevreden gevoel: "we hebben in Praag gezonden".

De nacht brachten we door vlak bij de grens in Planám, een schoolinternaat dat in de vakanties beschikbaar is voor groepen gasten.

Maandagavond 7 juli om 10 uur kwamen we moe en voldaan terug in Roden, warm ontvangen door ouders, broertjes, zusjes.

Tsjechië is vanaf nu voor deze knapen synoniem met "gastvrijheid" en een overweldigend Praag - om nooit te vergeten.

Jan Toor, tourmanager Roder Jongenskoor.

N.B. Belangstelling voor het 40e festival?

Informatie bij Informační centrum, Smetanova nám. 72, 570 01 Litomyšl, Postbox 41; tel/fax: 00420-464.612161 of 612575. Daar kan ook accommodatie worden geregeld.

Kaartreserveringen beginnen al in januari.

Cok Oostveen verzamelt voor de V.N.T.S. allerlei informatie op het gebied van reizen, vervoer, vakantiewoningen e.d. Een en ander staat ter beschikking van V.N.T.S.-leden. Hebt u op dit gebied nuttige informatie voor de V.N.T.S., laat het Cok dan weten. Zijn adres is: Mesdagstraat 23-I, 1073 HJ Amsterdam. Tel. 020-6628546.
